

Foto: Torkild Søndergaard Birkmose

4

Sørg for, at der ikke sker spild og afdrift til naturområder og småbiotoper når du gødsker eller sprøjter – fx ved at holde afstand

Hold afstand til naturen når du gødsker og sprøjter

Udbringning af husdyr- og handelsgødning samt anvendelse af pesticider er en naturlig del af markdriften hos mange landmænd. Disse hjælpemidler har stor betydning for produktionen af afgrøder, men kan have en negativ effekt hvis de påvirker de naturområder, som grænser op til de dyrkede marker.

De fleste åbne naturtyper, såsom heder, overdrev, naturenge og moser, er tilpasset meget næringsfattige betingelser. Tilførslen af gødning kan betyde at de blomstrende urter, som bierne er afhængige af fortrænges af brændenælder, græs og skræpper.

Samtidig kan påvirkningen fra pesticider have utilsigtede direkte effekter på de vilde bier og andre insekter. Derfor er det vigtigt at huske, at jo mindre gødning og pesticid, naturområderne udsættes for, jo bedre tilgodeses en mangfoldighed af bier, sommerfugle og andre smådyr.

Du kan score 5 bi-point ved at sikre, at du minimerer spild, afstrømning og afdrift til naturområder og småbiotoper når du gødsker og sprøjter.

Beskyt naturen med en bufferzone

Når du planlægger din brak, eller hvis du ønsker at lave bivenlige tiltag i marken såsom blomsterstriber, er det en god idé at placere dem i kanten af marken, så de grænser op til eksisterende levesteder på bedriften, fx levende hegn, diger, grøfter, naturområder eller søer. På den måde vil tiltagene fungere som en buffer, der beskytter naturområderne mod påvirkning fra jordbehandling, pesticider og gødning. Samtidig kan de supplere de permanente levesteder, og

Dette faktaark er en del af en serie, der sætter fokus på, hvordan du kan hjælpe de vilde bier. I alt beskrives 10 forskellige bivenlige tiltag, som er anbefalet af forskere og naturforvaltere, og som du kan udføre på din bedrift. Hvert tiltag er værdisat med 'humlebier' (1-10, hvor 10 er bedst) som indikerer, hvor godt tiltaget er for bierne.

Du kan læse mere om kampagnen på www.lf.dk/bi. Læs også faktaboksen for overblik over de relevante regler.

Småbiotoper såsom læhegn kan også have gavn af, at man skåner dem fra påvirkning fra markarbejdet. Foto: Andrea Oddershede.

fungere som en slags midlertidig 'tankstation' for de arter, som lever dér.

Du kan også vise hensyn over for bier ved at holde ekstra afstand til særligt værdifuld natur når du udbringer gødning og pesticider.

Vis hensyn ved brug af pesticider ved:

- Kun at sprøjte ved svag vind
- At køre i medvind langs naturområderne
- At anvende godkendt afdriftsreducerende dyser
- At anvende luftassistance
- At have en bomhøjde på max 40-50 cm
- At køre langsomt langs naturområderne og dermed nedsætte dysetrykket
- At have jævne marker så bombevælgelserne minimeres
- For visse midler kun at sprøjte under kølige forhold med høj luftfugtighed (aften/nat)

Vis hensyn ved brug af gødning ved:

- At bruge kantsprederudstyr så du kan styre spredbredden i den side, der grænser op til et naturområde
- At nedfælde gyllen eller at anvende forsuret gylle med slangeudlægning
- At nedpløje fast husdyrgødning og dybstrøelse hurtigst muligt efter udbringning
- At nedfælde gylle til vårsæd inden såning
- Kun at gøde vintersæd efter begyndende vækst
- Ikke at gøde på vandmættet jord eller lige inden regn
- At begrænse ammoniakfordampning ved kun at udbringe gødning i stille og køligt vejr

Sådan får du overblik over beskyttet natur på din bedrift

Med app'en "§3-natur beskyttet natur" kan du få et overblik over HNV-scoren (naturværdien), særlige arter, sten- og jorddiger, fortidsminder og beskyttet natur, der er fundet og registreret på de arealer du står på. Vær opmærksom på at naturregistreringerne er vejledende, der kan være beskyttet natur og arter, der endnu ikke er registreret på arealerne. Søg på 'Beskyttet Natur' der hvor du henter apps. Du kan også kontakte din kommunale naturmedarbejder, som kan være behjælpelig med kortlægning.

Vil du vide mere om naturpleje, beskyttet natur og samspillet med øvrige regler for landbrugsproduktionen kan du læse mere i miljøstyrelsens Naturplejeguide. Spørg din lokale konsulent eller din kommune, hvis du er i tvivl om et areal er beskyttet eller en aktivitet er omfattet af forbuddet.

Ved dyrkningsarealer som ligger direkte opad værdifuld natur kan det være en god idé at tilrettelægge markarbejdet så naturarealet skånes for både gylle, handelsgødning og pesticider. Foto: Andrea Oddershede.

Mange småbiotoper bliver kraftigt påvirkede af landbrugsdrift. Foto: Andrea Oddershede.

KONTAKT

Anne Eskildsen
Specialkonsulent
Anlæg & Miljø
anee@seges.dk
+45 8740 5423

Andrea Oddershede
Specialkonsulent
Anlæg & Miljø
anod@seges.dk
+45 8740 5444